

**ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ
·НЕОФИТ РИЛСКИ·
БЛАГОЕВГРАД**

До Председателя на научното жури
Доц. д-р Славянка Ангелова
определено със Заповед 833/10.05.2023 г.

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Тереза Тренчева

Зам.-ректор по НИМД на УниБИТ & Зам.-председател на УМЛАУЗ

на

ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД

на тема:

**„КОРПОРАТИВНИ СОЦИАЛНИ МРЕЖИ –
ИНСТРУМЕНТ ЗА ВЪТРЕШНИ КОМУНИКАЦИИ“**

за придобиване на образователна и научна степен „ДОКТОР“

в професионално направление

3.5. „Обществени комуникации и информационни науки“

по докторска програма „Приложение на новите информационни технологии в PR“

Автор на дисертационния труд: **Николай Веселинов Кънчев**

Научен ръководител:
доц. д-р Славянка Ангелова

Май, 2023 г.

1. Биографични данни и справка за образователната и научна дейност на кандидата.

Николай Веселинов Кънчев е роден на 21 май 1968 година в гр. София. Придобива магистърска степен по специалност „Социално-икономическа информация в ВИИ „Карл Маркс“ (1988-1993); следдипломна квалификация по „PR и реклама“ към Факултета по журналистика и масова комуникация при СУ „Св. Климент Охридски“ (2003-2005). Преминава през няколко квалификационни курса (2003), като: Контакти с медиите; Теория на корпоративните комуникации; Управление на проекти; Вътрешни комуникации към Utrecht Training Center (Холандия). В периода 2018 – 2022 е редовен докторант в Правно-исторически факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ по докторска програма „Приложение на новите информационни технологии в PR“ към катедра „Връзки с обществеността“; завършва Курс по протокол и етикет (SWISSSTAR – представител на Villa Pierrefeu Institute за България) и програма за наставничество (Мобилтел). Получава Награда „Най-добър журналист в сферата на комуникациите“ за 1996 г. Отлично владее английски и руски езици.

Докторант Кънчев има богата професионална кариера, която стартира като редактор в „Отечествен вестник“ (1993-1994); редактор в Бизнес отдел на В-к „Пари“ (1994-2000); старши експерт в „Мобилтел“ ЕАД (2000-2007); директор на преводаческа фирма „ИЛЗ“ (2007-2009); оперативен секретар и зам.-директор на Национален седмичник за образование и наука и научната периодика „Аз Буки“ (2009-2022); началник на издателство „Г.С. Раковски“ и на Военно издателство (2022 – по настоящем).

От всичко казано до тук, може да се направи заключението, че докторанта има богата образователна и научна дейност.

2. Актуалност и значимост на изследвания проблем

Темата на дисертационния труд, предоставен ми за рецензия „Корпоративни социални мрежи – инструмент за вътрешни комуникации“ е тема с безспорна **актуалност**, имайки предвид, че този труд се характеризира, както с теоретично, така и от практическо значение.

Значимостта на изследването произтича от необходимостта да се изследват новите технологии и инструменти за вътрешни комуникации, каквито са и корпоративните социални мрежи, като начин за комуникация и управление на служителите. Именно двупосочният обмен на информация и наличието на бърза ежедневна комуникация, които стават възможни с помощта на различните инструменти на корпоративните социални мрежи, дават качествено нови възможности за реализиране на такъв тип комуникация. Бързината на реакция и навременността на получаваната двупосочна информация са условие за взимане на адекватни решения в реално време.

Именно от изложените по-горе въпроси и проблеми произтича **актуалността на разработения дисертационен труд** в научно и научно-приложен план.

Не на последно място актуалността на представения дисертационен труд се определя и от **фрагментарния характер на научните изследвания**, свързани с управлението на служителите с помощта на корпоративните социални мрежи.

Казаното дотук, а и много други несподелени съображения от теоретическо и практическо естество, определя тематиката на представения дисертационен труд като напълно съвременна, полезна за днешния и перспективна за утрешния ден разработка.

3. Кратка аналитична характеристика на съдържанието на дисертационния труд.

Представеният за рецензия дисертационен труд е в рамките на професионално направление 3.5. „Обществени комуникации и информационни науки“. Общият обем е 230 стандартни страници и има следната структура: увод, три глави, заключение, приноси, списък с публикации на автора по темата на дисертационния труд, списък с използваната и цитирана литература. Приложеният към дисертацията списък на използваната литература съдържа общо 174 заглавия, от които 180 книги и статии (19 – на български, 155 – на английски език).

В настоящата процедура освен с дисертационния си труд докторант Николай Кънчев участва с още 4 публикации на статии в научни списания, от които една – в списание, включено в Web of Science. Това от своя страна говори за факта, че дисертационния труд е добил добра обществена разгласа. Видно е, че авторът познава много добре предметната област и може да има както теоретични, така и приложни приноси в нейното развитие, имайки предвид професионалната ѝ кариера, която преминава през различните нива на теорията и практиката.

Предмет на дисертационния труд е изследване на ефекта от използване на новите технологии и корпоративните социални мрежи за подобряване на дейността на вътрешните комуникации, идентифициране на ползите и недостатъците от прилагането им. Изследвана е степента на корелация между знания и нагласи, между трудов стаж и желание за въвеждане на нови технологии, между големина на организацията и ползвани дигитални инструменти за вътрешни комуникации.

На база на резултатите са изведени изводи и препоръки за подобряване на дейността на организацията по отношение на управление на човешките ѝ ресурси.

Обект на дисертационния труд са корпоративните социални мрежи като инструмент на вътрешните комуникации и средство за подобряване на дейностите в тази област.

Основната цел на изследването е да представи вплитането на традиционни и нови методи и подходи за вътрешни комуникации, ефектът от интегрирането в този процес на корпоративните социални мрежи, да се покажат предимствата и недостатъците на подобен процес, както и да се изведат тенденции и зависимости

при прилагането им. От практическо значение са направените изводи и препоръки за подобряване на процеса за управление на вътрешните комуникации.

Приемам поставените от докторанта изследователски задачи, които следват естествено и последователно целта и предмета на изследването, както и използваната методология.

В увода е показана актуалността и значимостта на дисертационния труд. Посочени са проблемното поле, обхватът, целта, обектът, предметът, тезата, ограниченията и методологията на изследването. Дефинирани са и неговите основни задачи. Представени са и са обосновани структурата и съдържанието на дисертационния труд.

В първата глава на дисертационния труд, авторът изяснява основните понятия в областта на изследването, същност, елементи, характеристики и компоненти на вътрешните комуникации, свързаните с тях понятия и дейности, факторите, от които зависят и задачите и проблемите, които решават. Разгледан е процесът по създаване на добре работещи вътрешни комуникации, изискванията към специалистите, изпълняващи свързаните с тях дейности. Специално внимание е обърнато на определяне на правилния получател на съобщението, връзката между вътрешните комуникации и други комуникационни функции в организацията, комуникациите по време на криза, корпоративната социална отговорност и на дейностите за изграждане на работодателска марка. Връзката между вътрешните комуникации и други комуникационни функции в организацията е посочена като особена важна и като част от цялостната комуникационна стратегия на организацията. Посочено е, че този процес може да бъде ускорен значително с по-широкото използване на новите онлайн канали. Изведена е тезата, че специалистът по вътрешни комуникации следва добре да познава дейностите и на останалите комуникационни екипи, за да може да изпълнява добре задълженията си.

Във втората глава е представена важната роля на дигиталните комуникационни канали за вътрешните комуникации. Посочени са техни характеристики и особености, силни и слаби страни, начините за ефективното им използване в сферата на вътрешните комуникации. Анализирани са ползите от внедряването им в комуникационния процес. Посочени са важността и особеностите на различните канали, специално внимание е отделено на вътрешните корпоративни мрежи като средство за прилагане на техниките, познати ни от социални платформи и социални медии от и в рамките на организацията и като ефективен инструмент за двупосочна комуникация и управление на служителите. Изведена е тезата, че новите дигитални мрежи и технологии значително улесняват дейностите по предаване на посланието към целевата аудитория, и то на много по-приемлива цена, както и че хипермедийната екосистема (сайтове, социални платформи, новинарски и комуникационни приложения) води до създаване на специалисти с нишови познания, както и до условия за създаване на комуникационни точки на пресичане и „преливане“ на компетентности сред специалистите.

В третата глава авторът апробира теоретичните постановки и емпирично се верифицира изведените хипотези. В първата част са посочени резултати и изводи от изследване сред 124 студенти в различен етап на обучение в Професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки, във втората част са изследвани и анализирани нагласи на 207 практики, работещи в областта на вътрешните комуникации – с основен фокус върху мнението им по отношение на новите технологии и корпоративните социални мрежи – полезност в ежедневието им работа, степен и начин на използване, виждания за мястото на вътрешните комуникации в организационната структура на организацията. На последната стъпка от емпиричното изследване, получената информация от анкетните карти е кодирана и обработена, направен е анализ на данните и са изведени обобщения.

В заключението на дисертационното изследване са изведени основните обобщения, постижения и приноси на труда. В хода на проучването се установява, че хипотезата за положителните нагласи на студентите към ползването на новите технологии се потвърждава по време на изследването. Частично се потвърждава хипотезата за добрите познания на студентите за значимостта на вътрешните комуникации и мястото на новите технологии в тях. На база на събраните отговори се потвърждава хипотезата за наличието на положителни нагласи към ползването на новите технологии в комуникациите сред практиците. Частично се потвърждава хипотезата, че всички нови технологии са достатъчно добре познати в организациите. Не се потвърждават хипотезите, че нивото на използване на новите технологии във вътрешните комуникации не зависи от големината на фирмата, както и че има еднозначно мнение сред практиците за мястото на вътрешните комуникации в структурата на организацията.

Накрая на трета глава се сравняват резултатите на двете изследвани съвкупности – студенти, изучаващи дисциплини, свързани с корпоративните комуникации, и практики, работещи в тази област.

Като цяло, разработката се характеризира с логичност, научна строгост на изложението и задълбоченост на направените изследвания и най-вече на изводите от тях.

Не установих плагиатство след проверка със специализиран софтуер и приемам, че трудът и приносите в него са лично дело на докторанта. Проверка за наличието на сходство на дисертационния труд с други налични трудове е извършена чрез специализиран софтуер – система за антиплагиатство StrikePlagiarism.com, която е осигурена за ползване от висшите училища на територията на Република България от Министерство на образованието и науката. **След проверката системата генерира Коефициент на подобие на думи 1 („КП 1“) – 2.71% и Коефициента на подобие по фрази 2 („КП 2“) – 1.04% – при дисертационния труд; Коефициент на подобие на думи 1 („КП 1“) – 4.38% и Коефициента на подобие по фрази 2 („КП 2“) – 1.78% – при автореферата.**

Приемам основните научни и практическите приноси, формулирани в дисертационното изследване, като имам някои препоръки към тях в следващата част на подготвената от мен рецензия.

Авторефератът е оформен съобразно нормативните изисквания. Той отговаря напълно както на ЗРАСРБ, така и на ППЗРАСРБ. Авторефератът отразява изцяло духа и съдържанието на дисертационния труд.

След запознаване с публикациите твърдя, че всички те имат пряко отношение към темата и са свързани със съдържанието на дисертационния труд.

4. Критични бележки и препоръки

Задълбоченото запознаване с представеното дисертационно изследване ми даде основание да направя и някои критични бележки, в хода на предварителното обсъждане, с които докторанта се е съобразил напълно.

Препоръчвам да се даде гласност на резултатите от направения анализ в чуждестранни издания, като по този начин се привлече вниманието на чуждестранни специалисти с цел провокирането на диалог по навременно разгледалия проблем за ролята на новите технологии за управление на вътрешните комуникации.

5. Заключение

Дисертационният труд напълно отговаря на изискванията в Чл. 6, ал. 3 от Закона за развитие на академичния състав, чл. 27 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Р България и чл. 53, ал. 1 от Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“, а именно на първо място показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания и способност за самостоятелно научно изследване; и на второ място съдържа, както научни, така и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос. В прецизността на изложението личи почерка на добрата симбиоза между докторанта и научния ръководител.

Гореизложеното ме кара убедително да изразя своята «положителна оценка» на предоставеният ми за становище дисертационен труд, като препоръчам на уважаемите членове на научното жури, да гласуват за присъждането на **докторант Николай Веселинов Кънчев** на образователната и научна степен «Доктор» в област на висше образование 3. «Социални, стопански и правни науки», професионално направление 3.5. «Обществени комуникации и информационни науки», по докторска програма „Приложение на новите информационни технологии в PR“.

28 май 2023 г.

Рецензент:

Проф. д-р Тереза Тренчева